

Makrogazdasági és pénzügyi környezet 2010-ben

MAKROGAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI FOLYAMATOK MAGYARORSZÁGON

2010-ben a kelet-közép európai régió megkezdte a kilábalást a nagymértékű 2009-es visszaesést követően. 2010 tavaszára a régiós országok többségében befejeződött, vagy jelentősen lelassult a fizetési mérlegek alkalmazkodása, az újrainduló fejlett piaci konjunktúra által támasztott külső kereslet kedvezően befolyásolta az exportvezérelt gazdaságok teljesítményét, ami a 2009-es visszaesés után a legtöbb országban GDP-növekedést eredményezett, noha a belső kereslet – fogyasztás és beruházás – a legtöbb országban tovább zsugorodott.

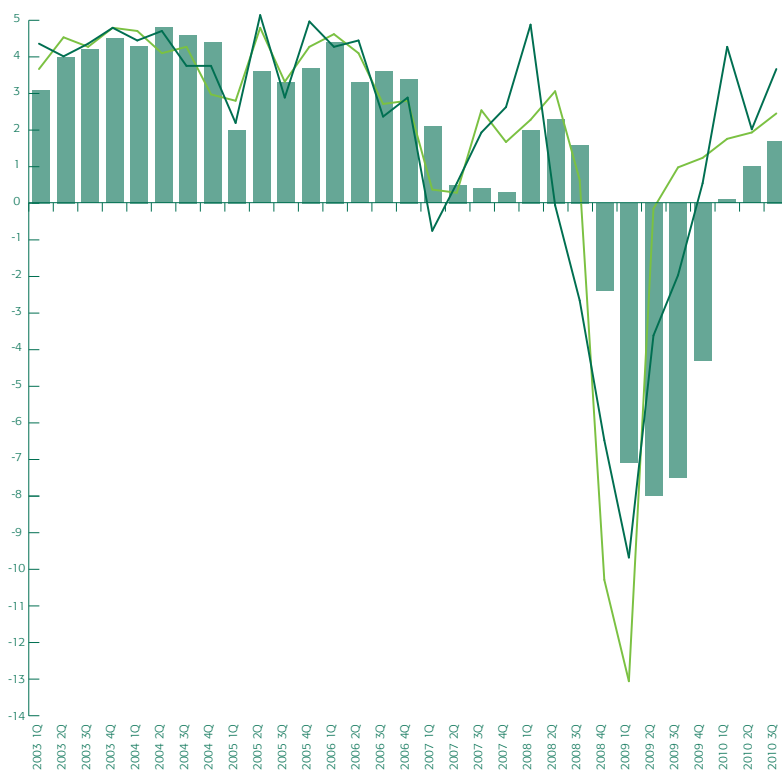
A 2009-es gyenge teljesítmény után 2010-ben már a régiós középmezőnyben szerepelt Magyarország, 1%-os reál GDP növekedésével.

A belső kereslet továbbra is negatívan járult hozzá a növekedéshez: a lakossági fogyasztás 3,2%-kal, míg a beruházások mintegy 3%-kal estek vissza, azonban az újra megjelenő külső keresletnek köszönhetően több mint 10%-kal (10,7%) bővülő export pluszba segítette a növekedést.

A központi kormányzat pénzforgalmi egyenlege alapján valószínűnek tűnt, hogy teljesült a 2010-re vonatkozó 3,8%-os hiánycél, azonban az MNB előzetes pénzügyi számlái alapján az államháztartás négy negyedéves gördülő finanszírozási igénye (MNB tranzakciók nélkül) a GDP 4,4%-a volt 2010-ben.

A reál GDP növekedés alakulása

■ GDP éves növekedése
— GDP évesített negyedéves növekedése (KSH)
— GDP évesített negyedéves növekedése (OTP)

2010-ben is kedvezőtlenül alakult mind a vállalati, mind a háztartási szektor jövedelmi pozíciója. A nominális bruttó bérek emelkedésének üteme (2,4%) elmaradt az inflációtól (4,9%), így a bruttó reálbérek 2,4%-kal csökkentek. Bár a munkanélküliségi ráta 10,0%-ról 10,9%-ra emelkedett, ez elsősorban az aktivitási ráta emelkedéséből fakadt, a foglalkoztatottak száma emelkedett. Összességében a háztartások rendelkezésre álló nominális jövedelme 1,5%-kal emelkedett, ez azonban reálértelemben 3,2%-os csökkenést jelentett. A vállalatokat a belső kereslet hiánya mellett szektorális különadók is sújtották (pénzügyi, energetikai, telekom, kis-kereskedelmi szektor).

Az infláció továbbra is a jegybanki cél felett maradt, az év egészét tekintve átlagosan 4,9% volt, azonban az utolsó negyedévben az áprilistól 5,25%-on álló alapkamatot novemberben és decemberben (majd idén januárban is) 25-25 bázisponttal megemelték, a januárra vonatkozó inflációs adatot már elég kedvezőnek ítélték a kamatemelési ciklus befejezéséhez.

A banki aktivitás 2010-ben is gyenge maradt, keresleti és kínálati oldalról egyaránt. A romló eszközportfolió és a banki különadó miatt a magyar bankrendszer nagy valószínűséggel veszteséges volt 2010-ben. A harmadik negyedévben a bankrendszer 60 milliárd forint veszteséget szenvedett el (OTP nélkül közel 90 milliárd forint volt a veszteség). 2010 első félévében mérlegfőösszeg alapján a bankrendszer 20%-a volt veszteséges, a második félévben esedékes bankadó miatt azonban ez az arány szinte biztosan emelkedett azóta. A veszteségesé váló bankok tőkehelyzetük stabilizálása végett kénytelenek voltak visszafogni a hitelkínálatukat. Ennek következtében Magyarországon a hitelezési aktivitás elmarad a régió más országaiban tapasztalttól, a lakossági és vállalati nettó hitelflow-k még az év végén is a negatív tartományban mozogtak.

Makrogazdasági és pénzügyi folyamatok az OTP Bank külföldi leánybankjainak országaiban

A hazaihoz hasonló folyamatok játszódtak le a többi exportvezérelt régiós országban is, főként az újraéledő külső kereslet segítette a növekedést. Emellett Ukrajnában és Oroszországban a belső kereslet is magára talált, Szlovákiában pedig csak kismértékben csökkent így ezekben az országokban a növekedés is magasabb volt, 4% körül alakult. A több fejlett országban is meglévő magas államadósság, illetve annak fenntarthatatlan pályája miatti aggodalmak

a régiós országok többségében nem jelentkeztek az államadósság alacsony GDP-arányos szintje miatt.

A 2009-ben jellemzően stagnáló vagy csökkenő lakossági hitelállományok tavaly sem nőttek jelentős mértékben, azonban több országban is emelkedni tudott a GDP-arányos penetráció. Magyarországon ez csak a frankhitelek átértékelődése miatt következett be, Szerbiában is jelentős szerepe volt az átértékelődésnek az állami hiteltámogatás mellett, a szlovák penetráció azonban egyértelműen a pozitív flow-k miatt emelkedett.

A bankrendszer lakossági hitelállománya a GDP %-ában

